

Fantasi och Värklighet

af

Signor Elia.

—

Hfors 1892.

Fantasi och Värklighet

af

Signor Elia.

Andra delen:

Ett juridiskt problem.

Hfors 1892.

Ett juridiskt problem
af
Signor Elia.

Helsingfors i Januari 1892.

Prolog.

En ung man älskade ett ungt fruntimmer. Mannen var af fräls härkomst och rik; fruntimmeret var af hög adel och fattig; men hon besvarade lika häftigt hans passionerade kärlek. Det hade blifvit ett lyckligt par, om de fått förena sig. Men hennes föräldrar satte sig tvärt emot en sådan mésalliance. De unga voro förtviflade — och fortsatte sin nu olöfliga kärlek i hemlighet. Frukten däraf blef en son. Denna skamfläck försatte föräldrarna i raseri. Modren dog och fadren förbannade sin dotter. Nu insågs de älskande sin skam och vanära och bestöto utplåna märkena öfver sitt brott. Barnets lemnades i en gammal gummas vård på landet, och dess föräldrar upphörde att umgås. Smärningen bliskade sig hennes fader, och då en friare undet form af en general an ^{sig dotter} mätte sig, gaf han sitt samtycke, underrättade henne

om saken och lät henne förstå att detta vore ett medel att följa den gamla vanäran. Hon vågade ej mera motsätta sig fadern, utan samtyckte och blef generaliska.

Den unge mannen, generaliskans förre älskare, blef ej uppbragt öfver detta steg af hans älskade; han insåg, att det var nödvändigt — och resignerad tog han sig en hustru.

Ehuru sålunda skilda och hoal på sitt håll gifta, träffades de dock stundom och besökte ~~ofta~~ då sitt barn på landet. Allt är förflutit. En gång, då de reste ut för att se sin son, underrättade gumman dem, om att han blifvit bortstulen af ett kringresande cirkussällskap.

De förtviflade föräldrarna fingo tro på och nöja sig med denna berättelse. De återvände hem och anstälde i hemlighet efterforskningar; hvilka dock blefvo utan resultat.

I.

Preludium.

Det var en gång en domare — vi säga icke
„för länge sedan“, ty det är möjligt, att det
var i sista åras; ej heller nämna vi, hvar han
lefde — nog är att veta, att det var i en stor stad.
Det var alltså en domare, och en utmärkt sådan.
Flere mål hade han haft under händer, och alla hade
blifvit väl slutförda — till båda parternas bästa.
Ty vår man var ej endast en stel anhängare af
lagen, som med glasögonen på näsan ^{stod} stödade i och
vände och svängde på den; samt med densamma
som sköld dömd eller frigaf sina anklagade —
nej, utom denna förträffliga och alltigenom så
att säga juridiska egenkap, besatt han män-

ga andra, hvilka enligt vår åsikt äro lika viktiga för en domare: Han var människokännare, han var godhjärtad, han var hvarken ung eller gammal, ^(men äggskall) han var af ett godt utseende, han var försedd med talamod, han var uppburen af de flesta, han var intresserad af sitt äliggande, han var nyfiken till sin natur, han var kildad, han var älskvärd, han var enkel i sitt uppträdande, han var logisk — ja, jag kan ej räpnä alla hans förtjenster! Men naturligtvis hade han liksom alla andra äfven sina svaga sidor, — så var han t. ex. egentät, nämligen i den betydelse, att han mycket litade på sig själf och trodde sig genom sin logik kunna reda allt; därför brukade han äfven mycket mera sysselsätta sig med, mycket djupare inblicka i alla de mysterier som framlades för honom.

Vi hoppas, att läsaren nu någotlunda har en föreställning om vår hjätte — ja, vi äro så öfvertygade därom efter detta värt klara afslöjande af hans person, att vi ~~skulle~~ oförtöfrast gå till vår egentliga berättelse, i det vi vilja omtala

ett af de otaliga mål, i hvilka vår domare fälde utslag. Detta mål är särskildt anmärkningsvärt därför, att vår domare däri fick tillfälle att utveckla all sin skarpsinnighet och logik och människokänedom och godhjärtighet, oaktadt saken var till fullo utredd af Försynens hand. — — — —

En dag emottog domaren en rapport af följande lydelse:

„ Rapport.

1. Faktum. Konkefru N. har i dag kl. 8 på morgonen blifvit funnen mördad i salongen till sitt hus. Hon sitter i en stol, fallen öfver högra karmen. Mordet har skett med ett vapen, afskurit halsen från ena örat till det andra. Som ~~innehållande alla mördets~~ ~~innehållande alla mördets~~ ~~innehållande alla mördets~~.

— Allt är i rummet i ordning. En mängd juvelringar sitta på den mördades fingrar.

2. Upptäckten skedde däriegenom att den mördades kammarjungfru, hvilken tillsammans med de öfriga tjänarena och tjänarinnoorna, utom portvakten, har sin bostad i en liten skild parvillong inne på gården, om morgonen efter vanligheten in-

frädde i sin matmors sängkammare, men, då hon ej fann henne där, i salongen, där hon påträffade henne mördad och genast skyndade att underrätta polisen, sedan hon tillsagt portvakten att se efter huset.

3. Den mördade är en ung (22 årig), rik enkla, efter en ^{spagniol} ~~spanska~~ ~~litt~~ ~~bröda~~ och för något mer än ett år inflyttad i staden. Hennes antecedentia äro ej kända af polisen.

4. Den mördades umgängeskrets var ej stor. Enligt kammarjungfruens upplysning bestod den af: a) F. handlande en gros och en detalj i järnvaror med fru och fyra barn; b) L., ogift civiltjänsteman (hvilken antagligen skulle blifvit ensfrau N:s andra man); c) några andra, mindre viktiga personer som N. träffat ute, men hvilket ej besökt henne. N:s domestiker äro: a) kammarjungfrun, b) hrensse pigot, c) kusk och lakej, d) kokerska, e) portvakten.

5. Läkarens rapporten lyder, att mordet skett klockan 6 på morgonen genom larynx^gotomi, eller afstärande af strupen. Döden ögonblicklig.

6. Sedan dessa upplysningar blifvit inhämtade,

företogs en närmare undersökning af ~~huset~~ af-
vensom ^{ett kort} förhör af domestikerna. Af förhöret kom
i dagen: a) att den mördade sällan haft besök af an-
dra, än ofrännämnde herr L., hvilken kommit till
henne nästan hvar afton, men b) att i går ej en
enda person frågat efter enkefru H., vare sig på fö-
re eller eftermiddagen. Undersökningen hade följande vikti-
ga resultat: a) under en piedestal i salongen
påträffades en dolk med silverfäste och bokstäper-
na F. & A. ingraverade; dolken var blodig; blodet var blott
lepraot, hvadan detta vapen måste hafva bezagnats vid
brottets utförande; b) i en ~~secretär~~ ^{låd} en buboar
fanns en annotationsbok, af hvilken framgår att om-
nämde F., järnvaruhandlande, är den mördades enda
öfverlevande anförvandt och såsom sådan arftagare
till hennes förmögenhet, därest ej annat genom testa-
mente förordnas; c) i en lönlåda i samma secre-
tär ett papper af följande lydelse:

„I en händelse af min plötslig död, undet-
rättes härmed arftagaren, att min förmögenhet, uppg-
ående till två millioner spanska pesetas och bestående
af spanska statsobligationer och bankassignater samt

guldmynt, finnes förvarad i en säkerhetskista i min garderoben rinauför min budoar.

C. N."

För att konstatera detta undersöktes garderoben, hvar vid d) kistan befanns uppbrotten och alla papper samt guldmynt bortstulna, alla, utom ett mynt, en spansk dublon. - Något vidare af vikt har ej upptäckts.

7. Huset hålles under bevakning, och tjänstepersonalen bor i paviljongen (under uppsigt).

8. Såsom misstänkt för brottet har man varit tvungen häkta herr F. af följande skäl: ~~en~~ ~~tolkens~~ ~~en~~ försedd med initialen F. Denna hållpunkt var dock något lös, men när herr F. häktades ~~och~~ ^{och} ombads att bevisa ett alibi, kunde han det ej, hvadav han torde vara den skyldige, oaktadt sina protester.

Hvilket intyga och bevitna

....."

Domaren läste lugnt och eftertänksamt igenom denna länge innehållsrika rapport. Han glömde sitt kaffe, som han just höll på att intaga, ty kl. var omkring 9 på morgonen, och sin papyross stälde han

āsido. Enligt sin vana tog han därpå fram sin anteckningsbok och uppskref sina tankar och slutsatser angående detta nya mål.

Domarens logiska slutledning af rapportens innehåll. Enligt min åsigt finnes det två alternativ i afseende å herr F. Är han skyldig eller ej skyldig? Granska vi den första frågan, om han är skyldig, kunna vi säga: ja, ty dolken bär hans initial: F., och han kan ej själf bevisa ett alibi. Fråga vi åter: är han skuldfri? kunna vi svara: ja, ty hvad nytta har herr F. af att mörda sin släkting, då han ju i alla fall blir hennes arfvinge (visseligen förutsatt, att hon ej gör testamente till annans förmån, hvilket är föga förhott)? hvarför skulle herr F. varit så oförtänsam, att han lemnat efter sig ett så tydligt bevis på sin brottshet som dolken? Håi hafva vi alltså två punkter å hvardera sidan. Jag lutar mera åt det senare alternativet och tror, att F. är oskyldig. För öfrigt vill jag anställa förhöt nu genast för att få se de skilda personerna och därpå draga ytterligare slutsatser.

Domaren afslutade sin mältid, steg sedan upp

från bordet, klädde sig, skickade en befallning till alla vittnen att inställa sig och begaf sig så till domsalen.

Han hade just hunnit taga plats på sitt vanliga säte bakom bordet, då poliskommissarien in-
frädde och anmälde, att två poliskonstaplar hade en
underrättelse att meddela. När domare befälde, att
de skulle instäppas, hvar på poliskommissarien gick.
Strax därefter syntes konstaplarna, hvilka framträd-
de och berättade, att de klockan half sju vedlag
på morgonen mött en herremän, gående med bräd-
skande ^{hög} och böljande sitt ansigte med kappkragen, i
samma quarter, där den mördade enkefru N:s hus be-
fann sig; och den ena konstapeln tillade, att han
kunde svära på, att ^{han} kragen oaktadt, igenkännt hos
handlaren F.

— Jaa, värlighen? frågade domaren.

— På mitt hedersord, ja, bekräftade konstapeln.

— Bra, I kunnen gå.

De båda vittnena aflägsnade sig.

— Detta var värlighen en svår punkt, tänkte
domaren, — det förvärrar F:s utsigter — nå, men

vi skola först se honom själf; det är ju mycket möjligt, att han besökt någon på denna ovanliga tid.

Efter detta tysta öfverläggande, tillkännaget domaren, att förhöret skulle börja.

Den anklagade blef införd.

Det var en medelålders man, groft byggd, med ett ärhigt och upprigtigt, men en smula eufaldigt utseende. Han syntes högljuten uppskrämd och förvirrad och spjånade till ^{och med} emot vaktten, hvilken med våld måste skuffa honom framåt. Den stackars köpmannens frågade hela tiden med sönderslitande stämma, hvad han hade gjort, hvarför man
 v behandlade honom på detta sätt, hvad anklagade man
 v honom för, ^{hvarför} ~~man måtte~~ ^{man} släppte ~~man~~ honom ej lös
 o. s. v.

Domaren såg, att här ej något förhör kunde komma i fråga. På samma gång öfvertygades han om den anklagades oskuld, ty hans ton och hans sätt röjde en sådan sanning och öfverraskning, hvilken en med onödigt samvete icke så naturtroget kunnat lägga i lagen. När domaren blef helt röd och uppmanade

vänligt den olycklige att lugna sig och försöka svara på hans frågor. Men denne var så uppskakad, att han ej hörde eller ej förstod domarens tilltal, utan fortsatte med sitt klagande.

Domaren var slutligen tvungen att säga till vaktmästaren om F:s bortförande, hvilket äfven genast skedde.

Ännu innan dörren stängdes hörde man tydligt orden: „skulle jag hafva mördat? O, min Gud! Min hustru och mina barn!“

Domaren kände starkt medlidande med den stackars mannen, men tillsvidare kunde han ingenting göra till saken, emedan de svåra bevisen först måste omändakastas. Han gick alltså till vittnesförhöret. De första voro kammarjungfrun, portvakten och den öfriga tjänstepersonalen hos fru H., hvilka i tur och ordning inkallades och alla bekräftade det som i rapporten redan meddelats. Enkefru H. hade för fjorton månader inflyttat i staden och då engagerat sina nuvarande tjänare. Hon var en stillsam kvinna, gick sällan på teatern, aldrig på balar eller mottagningar och såg äfven högst få personer hos sig, af hvilka de förnämsta voro herr F. med familj samt herr L., en civiltjänsteman, med

hvilken fru H. för en par månader tillbaka formerat bekantskap, och hvilken smäningsom begynde besöka henne så ofta, att han en tid gick där hvar afton. Dagen för mordet hade ingen besökt henne. — Alla fingo gå ed på, att hvad de sagt, var sannings.

— Nu, tänkte domaren, då det sista vittnet af lägsnat sig, — nu får jag då se denne L., om hvilken alla så mycket tala. Jag måste tillstå, att jag har mina egna tankar om honom.

Dörrarna öppnades och herr L. inträdde. Han var nämligen också tillkallad till vittne.

Det var en ung man^{med} rak och säker hållning, väl proportionerad växt och vackert ansigte. Blicken från de djupa ögonen var ej frimodig, ej blyg; den var lugn, nästan föraktfull. Lugn och säkerhet rådde i hela hans uppträdande. Han var sorgklädd och hans antlete var blekt, varre sig af fasa öfver den hämska underrättelsen om brottet, som gjort ända på hans lifs lycka, eller af någon nattlig orgie. När han talade, var det sansadt, klart och tydligt; det såg ut, som om hans svar på förhand varit öfvertänkta och bestämda. Han tillstod utan tvivel sitt förhållande till den mördade, men yppade för öfrigt

sa' litet ^{och i förväg} — om han då visste ^{mera} eller ej —, att resultatet af hela det långa förhöret var, att domaren ej kunde till ett grand mera, än förut.

Klockan var närmare tolf, innan allt var undantöskadt. Vår domare var dock ej besviken öfver utgången af denna första undersökning, ty han hade gissat, att så skulle ske, så rapporten redan varit så vidlyftig. Hemkommen lade han sig på soffan, rökande sin papyros, och öfvertänkte allt hvad han visste om saken, samt jämförde fakta med sina egna aningar eller logiska slutledningar. Därpå framtog han som vanligt sin annotationsbok och skref upp sina slutsatser.

Domarens logiska slutledning. Franska vi blott fakta, är det trifvelaktigt, huruvida herr F. är skyldig eller ej. Men låga vi märke till hans uppförande och däraf draga våra slutsatser, inse vi att han ej begått brottet, nämligen detta brott — låt vara, att någon annan hemlighet nedtynger honom och förorsakar honom samvetsqual. Ty vår tanke är, att om herr F. hade ett fullkomligt rent samvete, skulle han ej uppträda så; i förlitande på sin oskuld hade han förhållit sig lugn och försökt genom bevis kull-

kasta kvarje ovärdig misstänke; — men antagligen
 ligger en familjehemlighet under detta. Skal kan
 ej säga, hvem herr F. besökte den olycksaliga morgon
 nen — och det höi ej heller hit. Allténog — vi hafva
 således kommit så långt i vår bevisföring, att herr F.
 ingenting med saken har att göra. Återstår nu att
 undersöka, hvem mördren är. Låtom oss gå i tur
 och ordning: 1:o kammarjungfrun? nej, ty först och
 främst vore ej en kvinna i stånd till ett så gräsligt
 brott; hon kan uppgeja andra — därvid fattas henne
 ej grymhet; hon kan mördra personer genom gift m.m.
 men att skära halsen af sin matmor, det tro vi
 ej en kvinna om; åtminstone har aldrig ett sådant
 mål förekommit under våra tid; vidare ses hon ej ut
 som en mörderska — vår säkra blick bedragas; slutli-
 gen: huru hade hon kunnat klockan sei om morgonen
 träffa sin matmor fullt klädd i salongen, sittande
 i en fåtölj i en ställning som tyckes utvisa, att hon
 samtalat med en annan person? detta är rent af o-
 möjligt; vi uppge således alla misstankor på hennes
 värda person; — 2:o portvakten? nej, ty han ses för
 dum ut, den karlen, att kunna begå ett så invecklat

brott; för öfrigt gäller sista punkten så beviset om kammar-
 jingfruns oskuld; — 3:o samma sak angående alla öfriga
 domestiker; — 4:o herr S. ? (hm, hm, nu hafva vi
 kommit det vi velat) ja, det är nog möjligt, ty: L.
 var enkans „älskare“, ehuru det är fröligt, att han blott
 älskade hennes penningar; hon ~~skänkte~~ fordrade kantän-
 da ifrigt giftermål, hvilket han ej var böjd för, då han
 blott ville komma åt hennes pengat; han kunde ej
 begära af henne något testamente, hvarigenom han blif-
 vit hennes arftagare, emedan det naturhjuvis väckt
 hennes misstankar; han hade sålunda dessa tre
 ne alternativet att tillgå för bekommandet af enkans
 förmögenhet: att gifta sig med henne eller att stj-
 la penningarna; det första var han ej böjd för, han
 tillgrip det senare medlet; men som han var fött
 vid enkans och ej önskade umgås, allra minst gifta
 sig med henne, sedan hennes egodelar kommit i hans
 händer, beslöt han taga hennes lif; alla dessa
 planer och skurkstreck tyckte jag mig läsa på hans
 rena panna och i hans öfvermåttan, onaturligt lugna
 uppträdande; hvad angår det, att ingen sett honom
 på hans olofliga färd, kan det finnas någon hem-

lij gång

15.

lij gång och ingång till eukans bönings, hvilken han, som älskare, nog kände till; slutligen förklarar jag N:s ställning vid brottets utförande så här: L., älskaren, har till hvad pris som helst begärt ett nattligt sammanträffande (kanhända ~~han~~^{han} var van vid sådant och att det alltså gick mycket lätt för sig), hvartill älskarinnan samtycker; på någon hemlig väg inkommer älskaren (försedd med en dolk, som ej bär hans initialer), samtalar med sin utkorade, hvarvid de sitta bredvid hvarandra i fåtöljer, hon lutande sig åt hans sida; emellertid stiger han upp och går af och an i rummet, som män brukar; hon följer honom med ögonen, allt i samma ställning; plötsligt smyger han obemärkt bakom henne och skär halsen af henne med den i beredskap hållna dolken — så där, ja! allt är ju beskrivet, som hade jag stått bredvid — rusar där på in i garderoben, ^{sedan han slängt vapnet från sig} röfvar pengarna och försvinner på samma väg, han kommit. — Eh bien! nu skulle jag tro, att allt är bevisat! Således hafva vi kommit till det resultat, att L. är mördaren. Hvad är nu att göra? Slakta honom kan man inte ännu — materiella bevis finnas ej —, hvilket kan ha till följd, att han und

slipper lagens arm. — Dock skall i sinom tid dess järn-
hammare tungt slå ned på den skyldige!

V Med detta kraftiga utrop slog vår fantasirike domare
egen sin annotationsbok. Han var verkligen förtretad
— men dock blott helt svagt —, hvilket ju ej är att undra
på. I sin lifliga inbillning hade han uppjagat den ena
„faktoren“ efter den andra och sedan multiplicerat, ad-
derat och subtraherat dem, tills han kom till den full-
komligaste öfvertygelsen i en sak, som såg ganska tvifvel-
aktig ut. Och då han ej nu kunde utträtta något med
den ~~öfvertygelsen~~ ^{na öfvertygelse}, kan man ~~ju tänka sig~~ ^{ju tänka sig} hans otålighet
och harm. Han försökte uttänka hvarje handa planer för
att nå sitt syftsmål: att kunna bevisa L. skyldig, häkta
och döma honom. Men han måste förkasta dem. Slutligen
beslöt han att oförmärkt låta bevaka honom, på det man,
utan hans vetskap, skulle få se, hvilka sätt och steg han
tog. Denna tanke lugnade vår domare, och han gaf ännu
samma dag befallning om d. s. bevakande af en tystlåten
och fälitlig polistjänst.

Såunda förflöto några dagar. Rapporten från polistjänsten
lydde, att L. höll sig enqvist hemma; han hade ej besatt sig
den enda gång ut.

Redan dagen efter brottet stod en berättelse därom att läsa

~~gärade~~ i tidningarna. Den hade ej kunnat undgå reporterernas
 skarpa väderhorn. Som domaren anade detta,
 skickade han till alla tidningsbyråer en liten
 närmare upplysning om saken, hvarigenom herr
 F:s sak ²mycket lätt ¹kom att beröras. Vår domare
 ville nämligen icke, att handelsmannen onödigt-
 vis skulle komprometteras, ty, såsom vi veta,
 han var ju fullkomligt övertygad om dennes
 oskuld.

Stadsborna erhöles således särdeles noggran-
 na upplysningar om själva händelsen, men i
 afseende å herr F:s häktande fingo det blott veta
 att „tillsvidare hålles en släktinge till den mö-
 dade i fängsligt förvar.“ Detta retade väl många
 nyfikenhet, men de lugnade sig med beslutet att infin-
 na sig vid första offentliga förhör.

Några mindre mål upplogs tiden för domaren,
~~eftersom de efter midnatt k. gjut ut förklarade från~~
 så att fört tre dygn därefter randades den dag,
 då ett offentligt förhör med den anklagade herr F.
 skulle anställas.

Dörrarna till sessionsalen öppnades redan kl.

tio f. m., ehuru målet skulle begynna först elfra-
tiden. En massa folk strömmade in, så att en
half timme därefter ^(i skidareplatserna i) domsalen tillfrågades fyllda.
Alla voro i hög grad intresserade af det mystiska
mordet och uttlo därför i spänd förväntan.

Andoligen uppfylldes dörrarna som ledde till
de inre rummen, och utträdde domaren med
hela sviten ~~sviten~~ af åklagare, advokater, skrif-
vare och biträden. Det var fullkomligt tyst i
domsalen, man skulle hafva kunnat för att
använda ett i hög grad råderkäkt uttryck - höra
en fluga surra, ~~med det~~ sedan tjänstemännen värd-
ligt intagit sina platser.

Straxt därpå infördes den anklagade. Det var ännu
samma person som gängen förut; domaren igenkände ge-
nast på gängen, utseendet, de rätta och treksamma
blickarna herr F., den så orättrvist häktade han-
delsmannen. Den olycklige satte sig ^{sig} fördröjande af blick-
sel på de anklagades bänk.

Ett mummel lojop genom salen, ty de flesta här
de igenkändt den rika järnvaruhandlaren.

Domaren uppläste protokollet, hvorpå först

ret begynte.

Domaren, chin herre, ert namn?

Alla domarens biträden blickade vid detta tilltal förvånade på honom. De kunde ej förstå anledningen till det besynnerliga uttrycket "min herre"; denna artighet af honom öfvaraskade dem.

Publiken däremot uttryckte sitt gillande; den syntes öfverhufvudtaget vara medlidamt stämmd mot den anklagade.

Åpen herr F., som någorlunda kände till rättegångar, därigenom att han stundom bevistat dylika kände sig rödd af domarens mildhet; som han för öfrigt mycket hunnit lugna sig sedan föregående förhör och förlitade sig på sitt goda samvete, beslöt han att svara lugnt, klart och tydligt på alla till honom ställda frågor. Han uppgaf alltså sitt namn.

— Er ålder? frågade domaren vidare.

— 45 år.

— Ert yrke?

— Handlande en gross och en detail.

— Är ni gift?

- Ja.

Härvid hördes en snyftning i salen.

Domaren vände sig åt det håll, hvänifrån ljudet kom och såg en bestöjad kvinna. Afren den anklagade böjde ~~sig~~ hufvudet litat, hvarvid domaren hörde honom uttala orden: "Elise, min hustru."

Som snyftningen emellertid upphörde, fortsattes förhöret.

Domaren. Har ni barn?

Den anklagade. Ja, två söner och två döttrar.

Dom. Stod ni i något släktförhållande till den mördade?

D. ankl. Ja, jag är hennes enda öfverlevande anförvärdt.

Dom. Alltså arftagare till hennes förmögenhet?

D. ankl. Ja visst, så vida ej hennes testamente förordnas annorlunda.

Dom. Besökte ni ofta fru N.?

D. ankl. Nej; blott sällan.

Dom. Var förhållandet er emellan då ej riktigt väl! godt?

D. ankl. Åh jo, men jag är i allmänhet mycket upptagen och har ej därför tid till många besök.

Dom. Hvar var ni den för fru N. så olyckliga natten?

Vid denna fråga blaf den anklagade så ögon-skenhjen förvirrad, att en svag misstanke uppstod till och med hos domaren. F. kastade förvirrade blickar omkring sig liksom för att söka hjälp hos någon annan, men teg.

Dom. Hvarför svarad ni ej?

Detta spörsmål yttrades i sträng ton.

Allmänna åklagaren tog nu till orda:

— Detta förvärrar saken för den anklagade. Emedan han ej kan bevisa sitt alibi, är ju hans skyldighet uppenbar.

Den olycklige blaf nu helt förfärad. Han såg bedjande upp till domaren och de öfrige juristerna, men fann endast kalla, stränga ansikten.

Domaren förnyade sin fråga.

Så upphof den anklagade sin röst och sade med larrande stämma:

— Jag kan ej upplysa däröfver.

Dessa ord åtföljdes af den värkan man kunnat vänta. Den stackars herr F. Dolde ansigtet i sina händer, synkarhjen förtviflad öfver det ofömodade slag som drabbade honom i omöjligheten att bevisa sitt alibi. Domaren stirrade rakt på honom, liksom hade han ej hört rätt. Hela församlingen syntes upprörd.

Andthjen bröt domaren tystnaden med orden:

— Har jag förstått er rätt? Är ni således mördaren?

Men vid dessa ord var det som om en elektrisk stöt träffat den anklagade. Han fød ruff från sin plats och sade med upprörd stämma, nästan skrikande:

— Nej, nej, fro ej, att jag är skyldig. Jag är oskyldig, oskyldig — det swär jag vid allt hvad heligt är.

Hans beteende var så naturligt, att domaren åter började fatta bättre tankar samt sade:

— Nå, hvarför kan ni ej då förte ett alibi? Inser ni ej, att det vore er räddning. Och hvarför har ni ej skaffat er någon advokat?

Efter sitt häftiga utbrott hade den anklagade åter satt sig ned på bänken och var nu tyst. Dock såg man, huru en häftig insse strid utkämpades hos honom. Skulle han bekänna allt och vanärad gå fri, eller skulle han låta sig dömas till — hvem vet hvad? Det var den stora frågan; skulle det berätt på honom själf, hade han ej frekat; då hade han genast valt den första utvägen; men hon, hon, hon, som också då skulle blifva invecklad — o, hvilken förfärlig skandal! O, hvad han ångrade sina ungdomssynder! Det är då således santt, att hvarje förseelse skall få sitt straff! Hvilken förfärlig belägenhet! Skall han vanära sig själf och henne — ? nej, nej, aldrig! Hellre döden — men att bli dömd! Barmhärtige Gud!

Emellertid tycktes han nu hafva fattat sitt beslut. Han teg enqvist.

Får domare var så uppskakad, öfverraskad, besviken, ty han hade värkligen känt medlidande med den, som han trodde, orättvist anklagades, att han rakt af Frodde sig förlora koncepterna.

Allmänna åklagaren beslöt använda den tystrad, som uppstätt i salen, till att hålla ett litet tal. Han bevisade den anklagades skyldighet. Fakta voro ju så klara; först och främst kunde han ej förte något alibi, alltså måste han hafva varit på skådeplatsen för mordet; därtill var han den mördades arftag^{are}~~are~~, således den enda som kunde hafva fördel af hennes död; 3:o fanns den lilla dolken med F. ~~3~~^A ingraveradt —

Men längre hann han ej i sitt tal, då för målet därför rusade upp ångor och skrek:

— Ha! en dolk sade ni? en dolk med F. ~~3~~^A ingraveradt? För Guds skull, låt mig se den! Hvar är den?

Han kastade vilda blickar omkring sig, och då han på ett bord nära domaren varseblef hvarjehanda föremål, hvaribland öfver dolken, hoppade han, innan någon ännu hann hindra det, ej ens ana det, öfver skranket, sprang rakt fram till bordet, grep dolken och betraktade den i frigt. Men nästan ögonblickligen blefvo hans ögon starrande, allt blodet

flydde från ansigtet, vapnet gled ur hans hand, och han själf föll afsvimmad till gaffret.

Nästau samtidigt hördes ett skrik i salen, ett fruntimmer svimmade och måste bäras ut.

Man kan föreställa sig, med hvilken fasa alla såg detta tragiska skådespel. Kvinnoerna gömde ansigtet i sina händer — kanske någon också förlorade sansen. Männerna mumlade, uttryckte sin medömkan, eller sin afsky.

Juristerna sutto som förstenade. De visste jike, hvad de skulle tänka om denna oreda, denna förfärliga mysticism. Allmänna åklagaren var den första som återfick fattningen. Han tog ett glas vatten och kastade öfver den afsvimmade.

Nu kommo så småningom öfver de andra till sig. Domaren befälde att den olycklige skulle bortbäras, hvilket strax skedde, hvorpå han förklarade, att af alla dessa skäl måste sessionen upplösas. Öfven uttalade han sin förhoppning, att nästa rättsakning skulle få ett bättre slut.

Anländ hem, fann domaren ett bref på sitt skrifbord. Utlanskriften lydde:

Till Herr Domaren x x x.

Han bröt förseglingen och läste brefvet, som var af följande innehåll:

„Herr Domare!

Var af den godheten att komma och besöka en sjuk, en olycklig, en djupt fallen! Gör ni, ärade herre, denna hans bön till viljes, skall ni ej endast bereda honom en stor fröjd, utan äfven djälf draga nytta däraf och tillika befria en annan medmensiska från ett grymt öde, ~~hvar~~^{som} han ej förtjänat. Kom således till spikhuset d. och uppsök där bland invärtes sjuke

N° 13.”

Domaren blef naturligtvis förvånad af detta anonyms. bref och tvökade i början, huruvida han skulle efterkomma uppmaningen och kauhända. Därigenom utsätta sig för någon ohänd fara. Men en hemlig aning sade honom, att denna skrifvelse stod på något sätt i sammanhang med det förheljgande, mystiska målet, hvarför han beslöt att uppsöka n=013 och höra, hvad han kunde hafva

att meddela.

Efter middagen begaf han sig alltså ästad, anlände till sjukhuset och frågade efter sin brefskrifvare, n° 13. Han blef genast införd i ett litet rum med ett fönster, framför hvilket en gardin var nedfädd. I dess ställe upplystes rummet af en lampa som stod på ett bord, hvilket tillsammans med en nära intill befintlig säng och en stol utgjorde rummets hela möblering.

Domaren tryckte en slant i sjukvakterskans händer, som öfverlämnade honom vägen, hvarpå hon aflägsnade sig.

— Är det herr x x x? hördes i detsamma en röst från sängen.

— Ja, svarade vår domare och Frände närmare. Han kom till bädden. Blott ansigtet af den sjuke var synligt. Den öfriga kroppen ^{lades under} ~~helt dölld~~ ett läcke. Men huru studsade ej domaren vid åsynen af detta fina, bleka, aflårda ansigte med de stora ögonen och smala svarta ögonbrynen samt det likaledes mörka håret, hvars lockar hvilade på dynan! Var då detta den djupt fallne! Denne, nästan sköne yngling med sitt aristokratiska utseende! O, nej, det var

omöjligt; lasten hade icke kunnat nedsmutsa detta barn! O, hvilket svärmodigt uttryck i de uttrycksfulla ögonen, och hvilket sorgset fonfall i den vällingande rösten!

— Det var mycket vänligt af er att komma. Jag är er evigt tacksam därför. Ni är froligtvis förvånad öfver min kallelse. Ack, herre, ni vet ej, hvad jag lidit! Tag stolen och sätt er, jag ber, ty jag har mycket att säga er, ehuru det nog kommer att kännas plägsamt och tungt att om-
tala sin egen vanära.

Den sjuke föll i tankar.

Domaren följde hans uppmaning, drog stolen intill sängen och satte sig. Han hade genast känt sympati för den främmande ynglingen, ty han hade ett godt hjärta. Han frågade vänligt, hvarför han hade kallat honom, och hvilket intresse han hade af att just få tala med honom, domaren.

— Ack, om ni visste allt, skulle ni ej fråga så, genmätte hans interlokutor. — Ni är ju den domare, som har om händer måkt angående fru

N:s mord ?

— Hvad ! utbrast vår domare. — Skulle ni hafva något att upplysa i afseende därå ? Hvad andra jag ? tillade han tyst för sig själf.

— Ja, ja, o, min Gud! ^{med gripande stämning} sade den sjuke och sträckte ut armarna, i det han med fasa såg fram för sig, liksom om han varseblifvit någon hemsk syn.

— Hvarför uppröt detta er så ? sporde domaren medlidamt.

— Uppröt, o, o, det gör mig förtviflad. Barmhertige Gud!

Han betäckte ansigtet med sina händer och snyftade högt. Slutligen tycktes han lugna sig och sade:

— Om ni vill höra på mig, så skall ni få förklaring på allt.

Vår ~~annars~~ ^{naturliga} ~~domares~~ ^{nyfikenhet} ~~och~~ ^{re-} ~~värkligen~~ ^{re-} ~~i~~ ^{re-} ~~högsta~~ ^{re-} ~~lades~~ ^{re-} ~~ännu~~ ^{re-} ~~met.~~ ^{re-} ~~god~~ ^{re-} ~~nyfiken.~~ Först och främst i följd af det intresse han fattat för den sjuke och vidare därför, att han var ifrig att erhålla något ^{hvis} i det mörker som omslöt fru N:s mord. Han förklarade sig alltså beredviljig att lyssna till, hvad den andre hade att

Säga.

Ynglingen började:

V — Jag vill berätta er hela mitt lifs historia, på det ni må lära känna mig, herr Domare, dock skall jag fatta mig så kort, som möjligt. Förvänad skall ni bli öfver mina romantiska öden, men jag lofar er, att omtala allt, såsom det tillgär, ty lugn är ej min vana. — Jag kan ej med bestämthet säga min ålder, men antagligen är jag 17 år. Så långt jag minnes tillbaka, ~~här jag~~ bodde jag på landet hos en bondgumma. Hon var icke god, utan misshandlade mig ofta. Ej heller fick jag kalla henne moder, och jag är troligtvis därför ett illegitimt barn.

Vid dessa sina ord rodnade ynglingen, men fortsatte genast:

— Denna förmodan bekräftas därigenom, att jag stundom hade besök af en beslöjad dam, ständom äfven af en herre. En dag ~~kom~~ besökte denne herre mig och gaf mig då ett paket med orden:

„ Behåll detta som ett minne af en kär

person."

Nå jag sedan granskade innehållet, var det en liten dolk med silfverfäste och bokstäverna F. & C. icke ingraverade. Gumman hade nämligen lärt mig känna alfabetet.

På gossens beskrifning igenkände domaren genast det vapen, som gifvit enkefru H. Jöden. Han teg dock och lät berättaren fortsätta.

— Jag var särdeles förtjust i min nya gåfva, ehuru den kanske var något egen, och jag skildes aldrig vid den. Mitt lif förflöt sålunda ganska lugnt där ute på landet, med undantag af de litet och ofta upprepade bestraffningarna. Emellertid inträffade en händelse, som med ens befriade mig ur den gamla hejdans klor, men blott för att kasta mig i en ännu värre belägenhet. Jag kom, som man säger, ur askan i elden. På senare tider, det vill säga i slutet af mitt tionde år, hade en man ofta upfunnit sig hos min matmor. Han hade ett grymt och ondskefullt utseende, och kastade ^{hvarje gång} ~~undret~~, om jag så får säga, giriga och glupska blickar på mig. Jag hade alltid hänt motvilja mot honom, och

Den här min aversion ökades instinktligt, efter det jag en dag händelsevis kommit att höra ett par ord af honom, då han samtalade i enrum med min matmor. Dessa ord voro:

„Förbanna mig, har han ej ett vackert yttre, och vill jag ej ge er...!“, han nämnde en summa, som jag ej påminner mig. Alltnog, kort därpå kom han med ett elakt grin till mig, då jag lekte i trädgården, och tog mig vid handen och sade:

„Se så, min pojke, nu är du min“, hvarepå han förde mig bort. Jag fick ej ens ta afsked af min matmor. Min nya egare lät mig under natten dela sin bädd i en närliggande lada. Följande dag gingo vi till närmaste by, där vi sammanträffade med ett litet sällskap af kringresande marknadsartister. Min ställning blef mig nu förklarad: jag hörde hädanefter till denna trupps och skulle tillsammans med dessa jonglörer, clownes, dansöser, lindanserkor, o. a. skådespelare uppträda under ledning af min nya egare, sällskapet direktör. — Jag vill ej ta-

la om de är af lidanden, umkäranden och försakelser, som nu följde. Vi reste nästan kring hela Europa och förevisade våra mer eller mindre sevärda konster. Litet förtjänade vi, så att vi ofta i hela dagar fingo vara utan mat, och därtill var vår anförare mycket hård och sträng, ja, till och med grym, hvilket hade till följd, att han esomoftast utöste sin ~~sin~~ vredes skålar på oss, arma, oskyldiga artister, när pengarna tröto. Några bland dem togo äpen därför sitt parti och flydde. Äpen jag hade varit betänkt härpå, men något passande tillfälle hade ej yppat sig. I själva verket tycktes direktören vara särskildt mån om mig, antagligen emedan jag hade en vacker röst och med den lockade folk till oss, äpensom genom mitt ackompannement, som jag väl utförde på zittra. Jag kom således att fortfarande stå under hans befäl. Emellertid sammansmälte medlemmarnas antal slutligen till blott direktören och mig, och följden var, att vi ej mera kunde hålla någon ordentlig tea-

ter, utan måste förnedras till att gå omkring gatorna, hvarvid jag var den, som egentligen förtjenade pengarna, och alltså vårt uppehälle. En dag kommo vi uthungrade, ty min säng hade genom umbärandena förlorat en stor del af sitt forna behag, till ett större hus och inträdde där. Till sist besökte vi en ringkari, som ganska välvilligt tog emot oss, gaf oss kall mat och en smula penningar, sedan jag eleguerat ett par stycken och förtälfat något om våra öden. Vi fortsatte samtalen, och huru det nu gick, så förklarade vår värd, att han var i stort behof af en betjänt och frågade mig, om jag vore kågad, att ersätta denna brist. Jag svarade genast, att jag för min del nog vore färdig antaga tillbudet, men att jag vore beroende af min följeslagare. Han vände sig då till denne med förfrågan. "Ja," svarade min husbonde, "såvida ni betalar mig, hvad jag begär?" - "Hvad begär du då?" - Han namngaf en viss summa, som betalades; köpet var uppvisordt. Jag hade således åter bytt om

egare. Detta hände för ett år tillbaka. Jag hoppades nu, att hafva vunnit på ombytet och tänkte äfven så ända till för några dagar sedan. Min husbonde var tjänsteman och således upptagen hela förmiddagen. Jag var därunder ledig och läste allhandas romaner, som funnos i hans bibliotek. De voro för det mesta slippriega, sedestösa böcker, hvilka hade en dålig värkan på mig. Men hvad voro de dock emot hvad sedan följde! Två månader hade jag varit hos honom, då han en afton tog mig med sig ut i staden och förde mig in på ett kafé. Här får jag nämna, att han i allmänhet bemötte mig men som en jämlike, än som en tjänare. Näväl, han bjöd mig på vin, och som detta var en vara, hvilken jag aldrig förut smakat, tycktes den mig gudomlig. Vi drucko och jokulerade — och blefvo båda öfverlastade. Sent på natten kommo vi hem ikande och sluppo med knapp nöd in i vårt logis, så att vi åtminstone fingo sofra på hemmets golf. Samma sak upprepades följande dag, återigen följande och så-

lunda fortsattes det, tills jag blef en utsväf-
 vande sälle. O, med fasa ~~skakade~~ ^{besinnade mig} jag ~~på~~ dessa
 ubla timmar! Om det förflutna aldrig hade va-
 rit! Dock, det som är skeedt, är skeedt. Nu äng-
 nar jag mig bitterligen och vill hoppas, att den gode
 Guden skall förlåta mina gräslija synder; äfven
 skall jag med undergifvenhet bära det straff,
 som väntar mig. Ni ses förvånad på mig, herr
 domare. Lyssna till, hvad jag säger, och ni skall
 få lösningen! — I slutet af ättonde månaden
 af min vistelse hos honom — ni märker, att jag
 ej ännu nämt hans namn, men jag vill uppa-
 det till allra sist —, blef han bekant med en
 ung dam, som varit gift, men förlorat sin man.
 Han fattade kärlek till henne — så påstod han
 åt mig, för hvilken han ej hade några hemlighete-
 ter —, samt begynte ofta besöka henne. Han
 lär ej ulla upptagit hans hus, ty hans visi-
 ter blefvo allt tätare. Slutligen gick han dit kvä-
 fe ~~ett~~ ^{af} ~~den~~ ^{af} och kom tillbaka, som han sade mig, för-
 rorsad af kärlek. Att mig gaf han under tiden
 all den osundaste litteratur, som kan finnas.

Jag slutade den ena boken efter den andra och kunde till slut ej skilja godt och ondt från hvar-
 andra. Jag blef ^(kom med ett ord) förstockad. — En månad förgick så-
 lunda. — Efter denna tid blef min husbonde grub-
 lande, liksom om han varit olycklig i kärlek, eller
 som om han uttänkt några vidlyftiga planer till
 något ^{(smakt) pålyggande arbete}. En eftermiddag satt han sålunda för-
 spincken i tankar. Jag var händelsevis i samma rum
 och kom plötsligt på den tanken att se efter om
 min dolk ännu fanns kvar i det lilla skrin, där
 jag förvarade några somaker, och hvilket jag ej öpp-
 nat på länge. Skrinet befann sig i samma rum.
 Jag undersökte det och fann öpen mitt vapen.
 „Hvad har du där, Herman?“ hörde jag då min
 husbonde fråga. Jag visade det, och han betrakta-
 de det mycket noga. „Hvar har du fått den här
 dolken?“ sporde han. Jag berättade då min hi-
 storia. Efter denna tid var han ej mera så tank-
 spridd. Han besökte nu ej sin älskarinna så
 ofta som förut, hvarigenom vi kunde återtaga
 vårt utsväfvande lefnadsätt. Efter klockan 7 på
 aftonen gingo vi ut och tillbringde sedan vår tid på

värds hus, kaféer och utnöjen och drucko oss alltså
 öfverlastade samt kommo hem först på morgonen.
 Jag kan säga, att jag för min del gick i ett bestän-
 digt rus. Jag skralade hela dagen hemma, och min
 husbonde afhöll mig ej, utan uppmuntrade mig tvärt-
 oms. Böckerna hade jag lemnat åsido. I stället be-
 gynnade jag kvartisera alla figor, som bodde i samma
 hus. — O, det är förfärligt, när jag tänker på dessa
 tider! Från att hafva varit en pojke blef jag plöts-
 ligt fullvuxen * min kropp utveckledes, mitt för-
 stånd på samma gång både skärptes och förslappades:
 jag visste intet om något godt, stort, ädelt här på jorden,
 men att uppfinna nya omväxlingar i vår förlust-
 sel och utsräpning! — Där var jag mästare. — Ni
 har nu, herr Domare, lättare att inse, huru det
 som följde, var möjligt. En natt sutto vi ensamma vid
 våra glas i ett enskildt rum på ett kafé. Vi brukade
 stundom vara så där isolerade, så att det var ej något
 oräntligt. Vi voro ganska rusa — åtminstone jag. Min
 husbonde talade om hvarjehanda saker och beherskade sam-
 talets gång såväl, att han, utan att jag gaf akt därpå,
 vände talet på människan och hennes ursprung.

„Ja”, sade han, allt under det han log och fyllde på våra glas och vi drucko ur dem, „ja”, våra lärde män nu för tiden hafva i sina forskningar om människans härkomst kommit därtill, att de påstå henne vara en afkomling från apau. Ha, ha, det äpplet har minsann fallit långt från trädet! Ni hafva således varit apod- eller nättare våra förfäder; nå ja, bättre det, än stoft och grus och jord och smuts och hvad allt, för f-n, som andra igen påstå — eller hvad tycker du, Herman?”

„Vist tycker jag så med”, svarade jag. O, mina religiösa grönskunkaper voro högeligen små! Den gamla gumman, hos hvilken jag i början af mitt lif vistades, lärde mig högst litet; att det fanns en Gud, som belönade och straffade och en djäfsut, som man måste fasa för. Inera visste jag ej. Bibeln kände jag endast till namnet. Katekesen lärde jag uppskatta först för några dagar tillbaka — liksom också bibeln. — Ni förstå nu, att det var mig omöjligt att jäfra, hvad han sagt.

Min hustru fortfor:

„Menniskan är alltså ej ett intet, en smutshög, utan ett djur, en ordentlig lefrande varelse, som har sitt upphof i likaledes lefrande varelser. Märk dock: hon är

ett djur! Hävät! Huru göra vi med andra djur? Vi döda dem, vi slakta dem, vi koka dem, vi äta upp dem. Hvarför göra vi då ej så med människan? Glett enkelt, emedan vi äro dumhuvudena, som ej förstå något. Vi äta fågelns kött, och det smakas oss utomordentligt väl. Huru fint, äru läckert vore det då ej att förtära det sköna, fina människoköttet? O, det vattnas mig i munnen, när jag tänker därpå — eller hvad säges du?

„Hm, hm“, genmätte jag, oaklast mitt reus, ty jag tyckte, att det se'n också var för starkt.

„Hvad? Urediget du ej, hvad jag säges? Vet du, att det på jorden, långt från oss, finnas folk, hvilka så väl förstå uppskatta det goda, att de äta just människokött! Ha, ha, vore jag en bland dem! — Nä, Herman, jag tror, du börjar inse, huru litet människan är värd. Hennes lif beröfver man ej spara! Ah, bara jag blir ledig, så reser jag till dessa goda människor, som lefva så ypperligt. Där får jag smörja kräset med människoblod och människokött!“

Han hade befunnit tala vildt, ej så sammanhängande som i början. Men detta orediga språk och dessa vilda gester gjorde mycket större värkan på mig, än den lugna berisföringen. Jag fattades smänningom af yrsel och såg upp.

hörhlyt i andanom blodiga scener, där jag frossade på minn medmänniskor. Min fantasi blef öfverspänd, och denna rätning ökades genom vinet. Jag afbröt min husbonde i hans tal, i det jag tillfallo ^{ingående} på hans åsigt ^(det jag gestakulerade och drack) beskreif för honom de ~~här~~ ^{här}, jag tyckte mig se, under?

„Hör vidare“, fortfor han, „allt lefvandes sträfvan är att uppehålla sitt lif så länge som möjligt. Hvad göra djuren för uppnäendet af detta mål? de fortära växter och andra djur. — Ja, ja, tyst, människan är nog ett djur, men för att göra skillnad på dem, kalla vi människan till människa och andra djur till djur. — Nå, eftersom vi äro djur, böra vi göra på samma sätt som djuren, och vårt område är ännu större; vi äta växter och djur och människor. Det vill säga, så borde vi göra. Men vi européer göra så ej, ty vi äro dumhufvuden, som jag sedan nämnt. Och nu kommer det bästa: Vi äro ej sådana, som det ^{doi} härliga folkets; hos oss flyga ej stekta sparfror i munnen, som hos dem, vi kunna ej blott sträcka ut handen för att få mat, såsom de, — nej, vi måste arbeta och slitas och dragas för att förtjena pengar och först med pengarna få vi köpa oss mat och dryck. Du ser nu, hvilket uselt land vi

lefra i! och sä: några människor hafva fullt upp af pengas, blott därför att de lyckats erhålla mera, än andra, som måste lefra i fattigdom och elände. Och likväl är allt gemensamt på jorden! Det man hos djuren något dylikt! Nej, alla lefra där nöjda, lyckliga - alla rika." Han slog handen i bordet.

"Nå, men hvarför kunna ej då de fattiga taga de rikas pengas eller hvarför delas ej pengarna jämnt mellan alla?" "O, jag förteckna den uslingen!"

Han grinade af förnöjelse och sade:

"Ja, hvarför inte? Därför att några fruntzfrubens stiftat lagas och annat skräp, som säga att man ej får röra vid andras egodelas. Men jag, jag tänker göra det!"

"Ja, ja", skrek jag och rusade upp från stolen, "låt oss genast gå och tagas pengarna från de rika. Kom, vi skola skynda!"

"Vänta litet, vi skola genast göra det. Klockan är nu femna. Vi gå hem, du tagas din dolk, och så marschera vi till ett hus. Där gömmer du dig i ett litet rum, medan jag talas med en kvinna. När klockan slås sex, smygas du dig ut från gömstället till den där kvinnan och sä

skäi du raskt halsen af henne — så häi. sen tuga vi hennes pengas och gå bort, hvar på vi dela dem, äre rika och resa vår väj eller stanna quat, alltefter som det passat sig."

Hilde Jesus, vare du mig nådig! O, hade jag ej haft katekesen och bibeln — ni de bästa böcker af alle —, då hade jag dött nu. Men i bibeln, där står om en barmhertig Gud, som förläter, förläter en arm syndare, då han ångras sig, — och har jag ej ångrat mig! Kan jag ej hoppas på frälsning? Nej, mitt samvete säger nej, mitt brott har varit så gräsligt, men bibeln säger: jo! O, Gud — men jag vågar, jag får ej hoppas! O, jag arme förlorade son! Har ni läst om den förlorade sonen, i bibeln? Huru härligt är det ej beskrifvet! Den store syndaren blir ångerfull, när han finner sig sämre, än svinea i stien, han tänker på sitt förflutna lif, han farar öfver sina syndes, han ångras dem, stiger upp och söker vägen hem till Fadern, allt under ^{dit} han hoppas i sin förtviflan, hoppet, hoppet är den fackla i fjärran, efter hvilken han sträffat, den smekande vind, som underhållet hans slocknande lifsgnista — och se, han ~~kommer~~ anländer till Fadrens boning och Fadern mottager honom i sin arm!

och gifver honom förlåtelse. — O, gode Fader i himme-
len, låt mig vara denne förlorade son, som du mot-
tages med öppna armar! —

Den sjuke föll ^(utmattad) en stund i tankar.

Domaren hade, utan att afbryta, åhört, allt, hvad han
sagt — inom sig döjande sin förvåning, förundran, fasa,
..... sitt medlidande.

Slutligen märkte ynglingen, att han ej var ensam,
påminde sig, att han höll på att berätta, och fort-
satte därpå sålunda:

— Hvad behöfver jag omtala, hvad som foljde? Säg, ni
vet det ju nog? Min husbonde hette herr L., civiltjensteman,
och hon, hon, det var fru H., enka. Och mördaren, det var
— jag, den förlorade sonen.

— Det vet jag allt, stackars unge man! svarade dom-
aren med tårar i ögonen. — Men säg, hur kommo ni in?

— Det fanns en hemlig gång, som ledde från en brands-
gång till en garderobe.

— Nåväl, men hur ligger ni sjuk här?

— Ett välförtjent straff! Då vi bestulit henne, gingo
vi bort från huset. L. bar alla pengar. Jag var tomhänd,
ty på hans befallning hade jag bortkastat dolken. Här

vi ^{gick} ~~gång~~ öfver xx bron och vandrade långsamt kajen, kände jag plötsligt en så stark stöt att jag föll i vattnet. Jag kunde litet simma och bezynte ropa på hjälp. Några fiskare upptogs mig och frågade mig, huru jag låg i vattnet. Jag svarade, att jag fallit i. De förde mig då hem ^{till sig} och vårdade mig där vänligt hela morgonen, men som jag förkyllt mig och var sjuk, förde de mig till detta sjukhus. Här har jag nu varit — och mycket har jag tänkt. I början var jag seg. Jag beslöt att aldrig säga ett ord. Men ^{den goda} skoterskan gifvit mig en bibel och en katekes på min begäran att få någon bok, kom jag på andra tankar. Nu förstod jag, att jag som Christen måste upptäcka allt och lida mitt bestämde straff; och så skickade jag bud på er herr domare, sedan jag fått veta att en man blifvit oskyldigt anklagad. —
 Nå, nu vet ni allt. Hvad skola vi göra?

— Min vän, sade domaren, — ni skall tillfriskna, sedan vittna vid domstolen och bekänna allt så som ni nu gjort. — och vi få se! Hoppas, hoppas! Vänta och hoppas! Farväl, min gosse!

— Farväl och tack för er godhet! sade ynglingens matt leende.

Domaren gick.

Den första, han mötte på gatan, var den polis-
betjänt, som fått i uppdrag att hålla öga på herrd.
Han gjorde honnö, och på domarens fråga svarade han:

— Jag fick hos er, herr domare, veta, att ni var
här; skyndade hit och har väntat här i en timme.
Angenäm underrättelse; fågeln har flugit sin kos.

— Hvad, herr d. borta?

— Inte så mycket som ett hörsta flösa af den ka-
nalen.

— Berätta!

— Då han ej syntts till på hela tiden, tyckte
jag i dag på morgonen, att det var af-n till björn
att hållas länge i sittida, och så tog jag mig en
titt-in — och se, nitschevå, som ryssen säger.

Domaren småkrattade åt den komiska karlen. Han
gaf honom en dusör och underrättade, att han ej tillsvi-
dare mera var i behof af honom, hvarpå karlen
under tacksägelse för den riktiga betalningen skyndade
kort.

— Jag är riktigt glad öfver att d. är borta. Han
kan ingen tvifla på hans brottshighet, till och med om

man ej trodde den stackars gossen.

Da hans tankar åter vände sig till hans nya skap-
ling, fortsatte han grubblande sin väg.

II.

Final.

Ja, grubblande och i sanning grubblande var vår domare!

Liksom i en nervös dröla tillbragte han de närmast på-
följande dagarna. Han förglömdes sig i sängen om morgnarna,
änta tills den gamla hushållerskan kom och jagade upp honom
till frukost och kaffet. Vid bordet kvarblef han drömmen-
de, efter att hafva spiset något litet. Han hade förgätlit att
röka, hvilket var hans käraste sysselsättning under fristunden.
Han glömdes att gå ut och motionera sig — med ett ord:
hvem vet, huru allt detta skulle slutat?

Men hvarför, frågen I, hvarför detta underbara
tillstånd hos vår kraftiga, driftiga domare?

Hören då, och I skolen få till svar denna motfrå-

ga, så stor, så svår, ja nästan omöjlig att besvara, sty
att den gälde en — kanske flere medmänniskors lif:

Huru bör en till mördare blifven, vilseled yng-
ling dömas?

De där, hvad som gnagde på en sam~~svetsgran~~
domares hjärna!

De flesta hade kanske ~~äro~~ ^{räsonnerat} sålunda:

En man förleder en yngling till mord. Ynglingen
begår brottet. Han är alltså skyldig. Han måste dömas.
Beröfvandet af en annans lif fordrar lifstidsfängelse.
Ergo skall ynglingen dömas till lifstidsfängelse. Man
nen har emellertid förledt ynglingen. ^(och försökt beröfva honom lifvet) Alltså är mannen
äfvän skyldig till mordet. Ergo bör han, som ynglingen,
dömas till lifstidsfängelse.

Och denna dom skulle ju varit fullkomligt logisk,
då man ej betraktade några förhållanden!

Men vår domare granskade just dessa accessoarer,
ty han ansåg dem ej vara några bagateller, som efter
behag kunde lemnas åsido. Nej — och han utlät sig på följande
sätt:

En man förleder på ett diabolskt sätt och blott för egen
vinning en yngling till mord. Ynglingen är ej mynnig, är

i högsta grad oerfaren, obildad m. m. Frestelsen sket under ett res och sedan ynglingen insupit andan från en osund litteratur. ^{färningen} Helasaken förklaras af mannen som något utomordentligt välgjort och ej alls farligt genom nedrige, djuriska, till sinnligheten talande bevis. Ännu fullkomligt under påverkan af ruset begår ynglingen brottet. Är han då skyldig? Bör man ej snarare säga, att ynglingens samvete, pliktkänsla - ja, hela medvetande undertrycktes och undanträngdes i hans bröst för att gifva plats åt djuriska passioner, som lika rusgifvande drycker flammade upp vid den eld, som antändes af en skurk? Bör man ej medgifva, att barnasjälen bortsklets ur kroppen för att ersättas af en samvetslös nidings? Bör man icke alltså säga, att ynglingen är oskyldig och mannen trefaldig mördare, nämligen ynglingens själs, kvinnans och ynglingens kropp?

Så tänkte vår domare ... men det var i den första upphetsningen.

Efter trene dagars och nätter's grubbel ^{om på grund af} lugnade han sig något och kunde bättre meditera alla ^{om på grund af} för och emot. Vi vilja dock ej uppehålla oss vid hans fröttande öfverväganden och slutledningar, utan hålla för bäst, att avsluta denna berättelse med meddelandet af fakta och de

~~underlysnings~~
~~underlysnings~~, som kunna intressera läsaren.

Herr F., som verkligen blifvit oskyldigt anklagad, frikändes naturligtvis genast. Han hade blifvit sjuk och måst intaga sängen, allt sedan den stora fötorsdagen, då hans nerves så uppretats. Dock hade man godt hopp om hans tillfrisknande under den ömma makans vård.

Herr L. hade flytt till Spanien. Han anträffades där, ty han hade ^{reddat} inlåst sina papper på bankerna, och detta ledde den sluga polisen på hans spår. Han blef genast hemförd.

Så förbättrades den stackars ynglingen, Herman, och då han kunde gå uppe, föranstaltades det slutliga, afgörande rannsakingen i målet angående fru N:s mord. En oräknelij mängd nyfikna åskådare voro närvarande, ty hemlighetsfulla hvistningar om sakens rätta sammankang hade utspridts i staden. Herr L. dömdes utan tvekan enkälligt till lifstidsfängelse. Efter mycket diskuterande och disputerande och sedan då han utreklade all sin logik och sin människopärlor Domaren hållet ett lysande tal, (utfolk domem för Herr man sålunda, att han i två månader skulle sitta på

fängelset, utan att blifva äran förlustig.

Ännu vilja vi tillägga ett par ord.

Omkring sex veckor efter öfranstående händelser blef domaren kallad till Hermans fängelset; Hermans dödsbädd.

Hedslagen, förtviflad, ty han hade beslutit adoptera Herman som sin son, skyddade domaren till fängelset.

Inkommen i cellen, mötte honom följande syn:

På en säng i bakgrunden låg Herman. Samma bleka, aftårda drag som fördom — men, huru strålade ej nu blicken af glädje och lycka, huru förklaradt var ej det milda anletet!

Tårar skymde domarens ögon.

På knä framför bädden stodo en herre och en dam. De hölls kvar sin af gossens händer, kysste den och hvistade:

— Min son, min älskade son, kan du förlåta mig?

Damen snyftade ohäjdadt, men mannen boldt sin smärta.

Den milda aftonsolens strålar föll in genom det öppnade cellfönstret. En svalkande vestau susade melodiskt igenom rummet. En liten fågel slog sin drill i det fria, lofprisande Hans barmhertighet.

Hermans sista ord ljödo som musik, då han talade så:

— Herr Domare, kom närmare, ni, min välgörare, min älskade vän!... Här ses ni... jag har återfunnit mine föräldrar... älskade fader, tillbedda moder... jag går nu att lemna det jordiska... allt är förlåtet... befrö lyckligt... tänken på Herman... O, jag hör redan englarnas sång i paradiset... jag ser Guds tron... englarna skynda nedåt att hämta sin vän... Gud utbreder sina armar för att mötliga den ängstfulla syndaren... O, haf tack, haf tack... Fader, du återfår din förlorade son!

Englarna hade flytt med Hermans själ... han fanns ej mer. Han var befriad... han hade sluppit dit, han längtat.

Öfverväldigad af rörelse kastade sig domaren på knä och bad en bön. Då han uppsteg igenkände han i Hermans faders herr F., handelsmannen. Däru var beslöjad.